

Прывітанне! Я - намеснік дырэктара
Нацыянальной бібліятэкі Беларусі Але́сь Суша.
З гэмага года ў "Вясёлцы" распачынаецца новы
незвычайны праект. Хочаш убачыць гісторыю Буквара
за чатыры стагоддзі? Раскрыць усе яго таямніцы?
Тады - наперад!

Старонка з № 1 часопіса «Вясёлка» за 2018 год.

Гісторыя Буквара:

прыгодніцкі баявік
ды іншыя цікавосткі «Вясёлкі»

Часопіс «Вясёлка», які вось ужо больш за 60 гадоў радуе маленъкіх чытачоў сваімі матэрыяламі, мае як прыхільнікаў, так і крытыкаў. Даводзілася чуць ад некоторыхіх найбольш катэгарычных бацькоў, што, маўляў, мала іх дзеци знаходзяць на старонках гэтага выдання па-сапраўднаму інтэрактыўных матэрыялаў, няшмат гульняў і развівальных заданняў, тэкстаў болей, чым ілюстрацый, няма спробы па-новаму зацікавіць класічнымі творамі.

Думаецца, першы ў гэтым годзе нумар «Вясёлкі» павінен па-доброму здзівіць скептыкаў. Стала больш яркіх і змястоўна насычаных малюнкаў, амаль на кожнай старонцы ёсць цікавыя заданні.

Вось перад намі хорар-апавяданне Каруся Каганца пра скрыпача, які ўваліўся ў яму да галоднага ваўка. Акрамя займальнай, у стылі фільмаў Тоўба Хупера, гісторыі, дзеци павінны адгадаць, які з намаліваных ваўкоў — ваўкалак. Па-шагалаўскі лёгкі верш Міколы Чарняўскага «Зімовы баль» прадстаўлены візуальна нечакана: Зіма, у вобразе моднай капрызлівай дзяўчынкі, жанглюе вялікімі снежнымі камякамі, унутры якіх змешчаны слупкі верша. Сам тэкст ад гэтага жанглювання пераблытаўся, і чытачы павінны ўзнавіць, дзе яго пачатаک, дзе — канец. Любімы аўтар «Вясёлкі» Але́сь Карлюкевіч парадаваў чарговымі прыгодамі Шубуршуна, які дабраўся ажно да Эквадора. Чытачы даведаюцца, што за незвычайныя налагоднія традыцыі ёсць у гэтай краіне і павінны будаць выкананы некалькі інтэрактыўных заданняў. Больш увагі часопіс стаў надаваць юным аўтарам. З'явілася новая рубрыка «Таленты "Вясёлкі"», дзе не проста мяшанка з розных дзіцячых твораў, а выбіраецца адзін аўтар — найбольш цікавы і творча-нечаканы. У першым нумары гэта Кастусь Жыбуль, сын паэтаў і літаратуразнаўцаў Віктара Жыбуля і Веры Бурлак.

Але самыя яркі ў новай «Вясёлцы», безумоўна, — сумесны праект часопіса і Нацыянальной бібліятэкі Беларусі «Буквар. Таямніцы 4-х стагоддзяў». Увесь год будзе працягвацца знаёмства з рознымі і незвычайнімі букварамі, якія выдаваліся на тэрыторыі нашай краіны на працягу чатырохсот гадоў. Была небяспека, што гэта ператворыша ў гістарычна-нудны опус з вялікай коль-

букварамі, якія выдаваліся на тэрыторыі нашай краіны на працягу чатырохсот гадоў. Была небяспека, што гэта ператворыцца ў гістарычна-нудны опус з вялікай колькасцю тэксту і невыразнымі карцінкамі. Атрымалася ж нешта цалкам адваротнае. Аўтар тэксту, намеснік дырэктара Нацыянальнай бібліятэкі Алесь Суша, мастак Ілья Пушкар і супрацоўнікі «Вясёлкі» падалі гісторыю пра «Першы ў свеце Буквар, прыдуманы беларусам» як здзіўляючы гістарычны трывер, у стылі рамана «Імя ружы» альбо серыі прыгодніцкіх фільмаў Стывена Спілберга пра Індыйну Джонса. Сам Алесь Суша прадстаўлены на развароце гэтакім авантуристам, які з лёгкасцю можа трапляць у любыя часавыя прасторы, сакрэтныя кніжныя склады, бібліятэкі і скляпенні, каб паказаць нам незвычайнія старадаунія выданні, поўныя загадак і цікавостак. У лёгкай здзіўляючай форме мы шмат даведваемся (пры мінімуме тэксту!) пра першы буквар (ёсць верагоднасць, што яго аўтарам быў Мялецій Сматрыцкі), можам разгадаць зашифраванае заданне, каб зразумець, хто быў фундатарам гэтай кнігі, вывучым тагачасны алфавіт. Давялося быць сведкам таго, з якой непадманнай цікавасцю дзеці ды іх бацькі вывучалі менавіта гэты разварот, як інтрыгаваў іх вобраз Сушки, цікавіў старадауні буквар і яго гісторыя.

«Вясёлка» з кожным новым нумарам становіцца больш лёгкай, іранічнай, гульнёвай. Нават пра самыя сур'ёзныя рэчы яна расказвае па-мультыплікацыйнаму здзіўляючы. Паглядзім, якім стане наступны нумар, ці будзе такім жа незвычайнім новы расповед пра буквар Спрыдона Собаля, але пакуль пачуццё свята, калі гартаеш «Вясёлку», не мінае, і чакаеш з нецярпеннем працягу.

Сямён ТАТАРЧЫК